
Espero una postal

Visitem l'exposició
Secundària

Comissariat: Àngels Casanovas i Romeu

Proposta didàctica: Maria Calzada i Olivella

SUMARI

Presentació	3
Introducció	
Aquest missatge és per tu. Les postals, cartolines viatgeres.	4
Cronologia segle XIX	5
Cronologia segle XX 1 ^a part	6
Cronologia segle XX 2 ^a part	7
La postal, un souvenir de moltes cares	8
Sentir, transmetre	
Mira'm com una selfie, però d'encàrrec. Del retrat pictòric a la postal	9
Estimat, estimada. L'amor vola en una postal.	12
Sota el mantell de la Mare de Déu. De noms de noia.	14
Auguri! Moltes felicitats!	17
Viatjar... gaudir... cuidar-se	
En ruta. El viatge «in progress». El viatge per plaer.	21
Ens hem calçat els esquís! El món de l'esquí i els seus canvis.	25
Hem pres el primer bany o... les primeres aigües. Les aigües, font de salut.	29
Guanyar-se la vida: èxit o fracàs	
Sóc lluny però us recordo. Emigrar. Viatge només d'anada.	33
La història de Josep Alsina. Treballar viatjant, viatjar treballant.	36
No t'amoïnis, però de vendre, res de res. Un viatge pagat per l'empresa.	38
Benvolgut client, distingit senyor. Postal i publicitat.	41
La milícia, sempre la milícia	
Des del front i la rereguarda. La postal com a arma de guerra.	43
Històries de la mili.	44
La història de Joan Sans. El carter a qui no li agradava escriure cartes.	45
Cloenda: de la postal al WhatsApp	
Qui és qui en aquesta exposició? Calidoscopi d'històries. La privacitat. La llengua.	47
Un concurs de TV.	49
Taller de postals: de la creació fins a la bústia	50
Actuem: la col·lecció de postals	51
Parlem de postals. Debat: la postal i les noves tecnologies.	52
Fonts: bibliografia, webgrafia, cinema	54

PRESENTACIÓ

Qui no ha escrit o rebut mai una postal? És un element del passat?

Aquest quadern que teniu a les mans, Espero una postal. Visitem l'exposició. Ensenyament Secundari, és una mirada a l'exposició que us acompanyarà en el descobriment del món de la postal. També us vol ajudar a pensar i repensar les coses, fets i maneres de viure que a vegades no tenim tant lluny i gràcies a les quals ara som aquí.

En aquesta exposició, coneixereu històries i llocs que us fascinaran i que us transportaran al món de les relacions humanes. Podrem conèixer i experimentar emocions i sentiments que són atemporals, fora del temps.

I veureu que una sola postal, element tant simple i humil, més una altra, arribaran a fer-ne una col·lecció, i com en un conjunt organitzat, s'arriba a crear un enfilall d'històries que s'exposa en una sala de Museu. És reconèixer aquestes petites cartolines que contenen veritables tresors.

Esperem que aquests materials us puguin ser útils per entendre i gaudir de l'exposició.

Us convidem a viure amb intensitat el procés de conèixer i valorar aquest patrimoni que és de tots.

Maria Calzada
Àngels Casanovas
Novembre 2022

Introducció

AQUEST MISSATGE ÉS PER A TU

Les postals: cartolines viatgeres

Com són les postals?

Per què serveixen?

Una postal ens porta notícies
d'una persona coneguda.

Qui intervé en el viatge d'una postal?

Perquè la postal arribi al seu destí necessita de dues persones:
emissor i receptor.

- Qui escriu la postal?
- Qui la rep?
- Quina mena d'informacions ens pot donar una postal?

Escriu una frase que resumeixi les respostes:

Un tercer element: la postal arriba a destí

Quins objectes serveixen per recollir postals?

Qui s'encarrega que la postal viatgi i arribi al seu destí, al receptor?

Els personatges

Qui són els personatges de la fotografia? Per què serveixen aquestes saques tan grans?

Actuem!

Hi ha postals a casa teva?

Qui les ha enviat?

Què hi diu?

Col·leccionem postals (I)

Recollim les postals que trobem a casa i guardem-les en una capsula.

Introducció

CRONOGRAMA**SEGLE XIX****ANY**   **HISTÒRIA POSTAL**

1865	Neix la postal. Qui té aquesta idea?
1869	Primera postal en circulació. On?
1870	Primeres postals il·lustrades. Quina imatge reproduïxen?
1873	La primera república espanyola emet les primeres postals per franquejar*. Com són aquestes postals?
1878	La Unió General de Correus canvia de nom:
1890	S'installa a Madrid una empresa relacionada amb les postals. A què es dedicaven?
1898	Una empresa edita postals com a publicitat dels seus productes. Quina empresa era? Què fabricaven?

Seguint l'exposició, respon a les preguntes sobre la història de la postal. Relaciona amb fletxes els esdeveniments de la història postal amb la política de l'estat espanyol.

*franquejar: posar un segell a una carta o postal i enviar-la per correu.

Esdeveniments

Quins d'aquests personatges podrien haver escrit postals?

Sexenni Revolucionari (1868-1874)**1868**

Revolució La Gloriosa
Isabel II és destronada

1869

Constitució democràtica
Govern provisional
Prim assassinat

1872 -76

Segona guerra carlina

1873

Primera República

1874

Cop d'estat Pavia contra la República.

Restauració borbònica (1875-1923)**1875-1885**

Regnat **Alfons XII**
(fill Isabel II i Puigmoltó)

1878

Pau de Zanjón amb la colònia de Cuba

1885-1902

Alfons XIII,
regència Mª Cristina

1885

Pacte del Pardo Torn polític
Cànoves Sagasta
Constitució moderada.
Memorial de Greuges

1890

Sufragi universal.
Caciquisme i frau electoral

1891

Unió Catalanista (1891-1904)

1895

Insurrecció a Cuba (1895-98)

1898

«El desastre»
Guerra amb U.S.A.
CUBA s'independitza

Introducció

CRONOGRAMA**SEGLE XX (1a part)**

ANY	HISTÒRIA POSTAL
1901	A Barcelona tenen lloc dos esdeveniments importants per la postal: una revista i la creació d'una associació. Quines?
1905	Canvis en el format de la postal. Quina mena de canvis?
1906	Una entitat a Catalunya edita postals. Quin és el seu nom? Per què les edita?
1910	Què passa a Sabadell, relacionat amb les postals?
1912	A París, s'inicia la publicació de postals. Qui ho fa possible? Quin ofici tenia?
1914	La postal és utilitzada com una arma de propaganda. Propaganda de què? Què va començar el 1914?
1924	Un fotògraf francès obre botiga a Barcelona. Quina empresa era? Què fabricava?

Seguint l'exposició, respon a les preguntes sobre la història de la postal. Relaciona amb fletxes els esdeveniments de la història postal amb la política de l'estat espanyol.

Esdeveniments

Quins d'aquests personatges podrien haver escrit postals?

Restauració borbònica (1875-1923)

Alternança de govern: conservadors/liberals

1901

La Unió Regionalista acaba amb el frau electoral a Barcelona. Fundació de la Lliga Regionalista.

1902

Vaga general. Casas pinta «La càrrega». **Alfons XIII**, rei (amb 16 anys).

1905

Atac a la Revista el Cu-cut. Macià deixarà l'exèrcit.

1906

Fundació Solidaritat Catalana. L'estat vol dominar al Marroc: Conferència Algesires.

1907

Solidaritat Obrera

1909

Setmana Revolucionària (Tràgica) *No a la guerra al Marroc.*

1910

Govern liberal. Separació Església-Estat: Ley del Candado. Fundació CNT sindicat obrer.

1912

Llei prohibint treball nocturn dones. Llei de Mancomunitats.

1914

Mancomunitat de Catalunya. Prat de la Riba: carreteres, telèfon, biblioteques. Estat espanyol neutral a la 1ª GM.

1917

Desastre d'Annual: derrota exercit al Marroc. Vaga de La Canadencia.

Dictadura Primo de Rivera (1923-1930)**1924**

Castanys crea l'avi del Barça Inici Ràdio Barcelona: primera Emissora de l'Estat

Introducció

CRONOGRAMA**SEGLE XX (2a part)****ANY**   **HISTÒRIA POSTAL**

1936 El 3 d'octubre es crea el Comissariat de Propaganda que dirigeix Jaume Miravittles. Quina activitat es fa relacionada amb les postals des del Comissariat de Propaganda que pertanyia a la Generalitat?

Quins altres organismes també editaran postals?

1940 Quina novetat en el format de les postals es presenta?

1950 Quina novetat de presentació apareix?

1956 Neix una editorial dedicada exclusivament a la impressió de postals. Quina?

Quin podia ser l'objectiu de les actuacions del comissariat de Jaume Miravittles?

Esdeveniments

Qui va reconèixer finalment la dictadura? Quins podien ser el seus motius?

Segona República (1931-1939)**1936**

Inici de la Guerra Civil.

El General Franco es sots-lleva contra els seus superiors i contra la República que havia jurat defensar.

1936-1939

Guerra Civil.

Aliances dels sots-llevats amb el feixisme italià i el nazisme alemany.

Els països democràtics es declaren neutrals.

Rússia i Mèxic ajuden la República.

Dictadura de Franco (1939-1975)**1939**

Fi de la guerra i fi de la República. 1 milió de morts. 500.000 exiliats. Repressió assassinats i presons. 1r Franquisme: autarquia i repressió

1940

Lleis de repressió: assassinat del president Lluís Companys. Aïllament internacional.

1945

Fi 2ª Guerra Mundial.

1951

Vaga de tramvies.

1953

Acords amb USA.

1955

Ingrés a l'ONU.

Introducció

LA POSTAL: UN SOUVENIR* AMB MOLTES CARES

*souvenir: objecte o pensament que ens evoca una persona, un espai o un fet.

Com creem un record? Il·lustracions i textos

Quantes cares té una postal?
 Fixa't en la postal enviada a la Concepció Casanovas.
 Com està organitzada, composta? Té il·lustracions?
 De què ens informa la lletra petita?

Com es fan les còpies (reproduccions)?

Ara, fixa't en les altres postals. Com es fan les il·lustracions i quina mena d'il·lustració hi trobem? Busca al plafó.

IMATGE

Fotografia d'estudi d'una noia

SISTEMA DE REPRODUCCIÓ

Fotografia

IMATGE	SISTEMA DE REPRODUCCIÓ
Fotografia d'estudi d'una noia	Fotografia

Busquem a l'exposició.

Com queda l'altra cara després que la imatge ens ocupi tota una cara sencera? Queda molt espai per escriure el text? Quins apartat té?

Feu un esquema d'aquesta cara de la postal.

On i quan?

Quin país va començar a utilitzar targetes postals?

Actuem!

Has escrit mai una postal?
 A qui l'enviaries?
 Què li diries?

Col·leccionem postals (II)

Quins objectes trobem a la vitrina? En tens a casa? Quins ús tenien? Creus que servirien per guardar les teves postals?

Sentir... transmetre

MIRA'M COM UNA SELFIE D'ENCÀRREC

Els retrats personals o de grup: un clàssic a la pintura

Coneixes aquestes obres?
Són del segle XVII, el Barroc als Països Baixos (Holanda).

La noia de la perla
Johannes Vermeer (1665)

Els síndics dels drapers
Rembrandt van Rijn (1662)

Qui podia contractar un pintor per fer un retrat?
Que representava socialment poder tenir un retrat?
Troba una frase que expliqui aquesta situació.

La fotografia d'encàrrec es fa postal

Fixa't en les fotos individuals.

Quins personatges hi apareixen? Com van vestits?
A qui van dirigides?

Fotografies de grup: (vitrina i paret)

Quins grups trobem en les fotografies exposades?

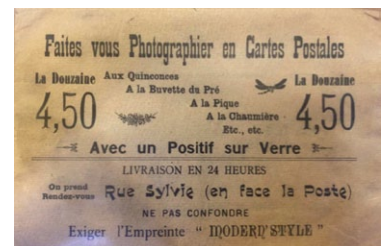

Els personatges

Qui feia postals?
Els fotògrafs.
Observa el fulletó de
propaganda.

(feu-vos retratar en postals. Modern Style)

On es feien?

Què costaven dotze postals
(una dotzena)?

Hi ha altres fotògrafs a la sala
que també feien postals?

Actuem!

T'has fet fotografies en grup?
De quin tipus? Qui hi sortia?
Fes-ne un recull i enganxa'n
una reproducció a la pàgina
següent.

Sentir... transmetre

MIRA'M COM UNA SELFIE D'ENCÀRREC

Actuem 2

L'estudi del fotògraf

Aquí hi teniu representat l'estudi d'un fotògraf.

- Quines imatges i elements hi ha de fons?
Assenyaieu sobre el dibuix amb fletxes.
- Són els que trobaríem normalment aquí al nostre país?
- Per què penseu que es posaven aquestes imatges?
- Quines hi posaríeu vosaltres?

Sentir... transmetre

MIRA'M COM UNA SELFIE D'ENCÀRREC

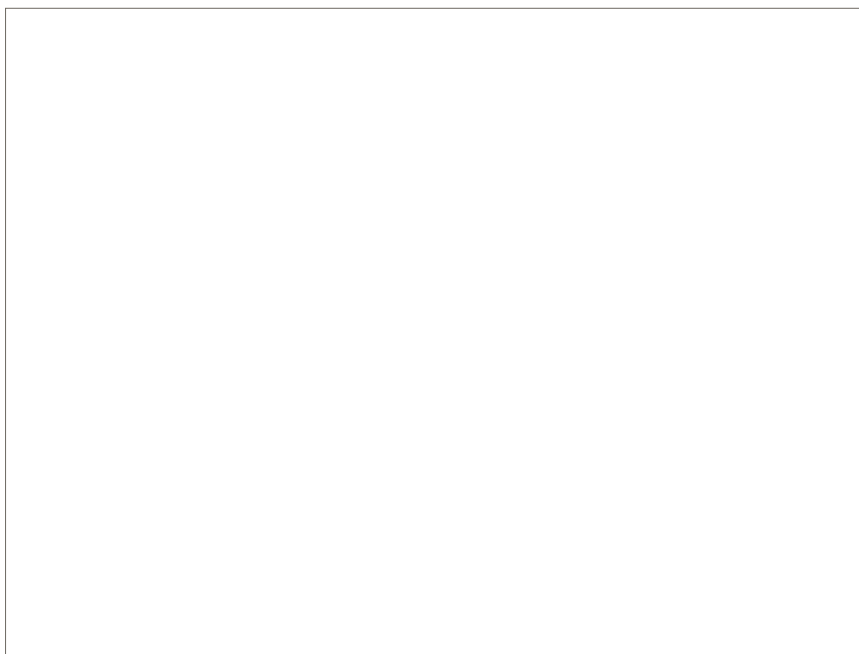
Fem-nos una selfie!

Ara som el fotògraf i el client tot en un.

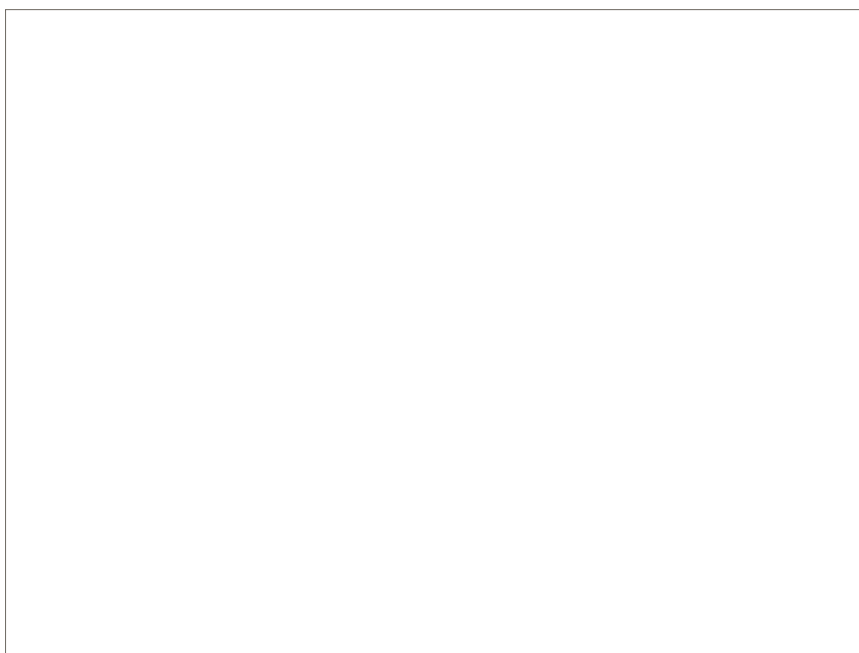
Amb el vostre mòbil feu-vos una selfie a l'estudi del fotògraf.

Podeu enganxar-la al requadre.

La meva foto de grup

La meva selfie

Sentir... transmetre

ESTIMAT... ESTIMADA

L'amor vola en una postal

Quin tipus d'imatges apareixen en les postals d'aquest plafó?

Quina relació poden tenir els personatges entre ells?
Com es veu a la postal? Quina és la seva actitud?

Els missatges de l'amor

Com eren els missatges d'aquestes postals?

Creus que enviaven les postals obertes? Per què? Quin vocabulari fan servir? Hi ha alguna expressió que es repeteixi? Sempre són amoroses? O hi ha algun desengany?

Els objectes de l'amor

En el llenguatge de l'amor, s'utilitzaven objectes.

Observa la targeta postal núm. 7 dirigida a la Srta. Teresita. Quina tradició o superstició explica a la postal? I quin objecte necessita?

Un altre objecte que parlava sense paraules era el ventall. Sabeu que hi ha més de 60 missatges que es poden donar amb el ventall?

Busqueu: llenguatge del ventall o usos socials del abanico.
<https://www.protocolo.org/social/usuarios-sociales/lenguaje-del-abanico-sus-movimientos-que-decir-con-el-abanico.html>

Què pot voler dir «el lenguaje de la mantilla»?

Quins objectes se solien regalar? Mira la vitrina.

Actuem!

Què faries per atraure l'atenció de la persona estimada?

Com començaries a parlar-hi?

Li faries algun regal especial?

Sentir... transmetre

ESTIMAT... ESTIMADA

Postal d'en Valentí a la Lluïsa (vitrina)

*Llegeix la postal núm. 9. Com es dirigeix en Valentí a la Lluïsa?
Explica algun detall que ens faci entendre la intensitat de la relació?*

Escriu un petit text de ficció on s'expliqui la relació que tenen aquests dos personatges.

Els objectes de l'amor (vitrina)

Quins objectes hi ha a la vitrina? Quin era el seu ús?

---

*De quin material estan fets? El peltre és un aliatge de dos metalls : estany i plom.
Saps com se'ls identifica a la taula periòdica dels elements?*

Estany

Plom

Sentir... transmetre

SOTA EL MANTELL DE LA MARE DE DÉU

Una postal des dels santuaris moderns

Entre el segle XIX i XX van aparèixer dos santuaris dedicats a la mare de Déu. Consulta les postals de l'exposició a quina corresponen aquestes imatges?

Lorda (Lourdes) Occitània. Estat Francès / Fàtima. Portugal

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Els santuaris medievals. L'art romànic

Els noms de noia i la relació amb la mare de Déu: Montserrat, Núria, Queralt, Remei, Vinyet, Salut, Farners, Coia, Camí, Loreto, Balma, Consol, Empar i molts més, són noms de noia, que provenen d'algun lloc on es venera la Mare de Déu.

Durant l'Edat Mitjana, van ser molts els santuaris que li dedicaren.

Com eren les imatges romàniques?

Analitza una imatge romànica seguint les pautes de comentari d'una escultura:

- Documentació
- Anàlisi formal
- Interpretació

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Records de pelegrinatge*

Quins altres records portaven els pelegrins de l'estada a part de les postals?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

* pelegrinatge: viatge religiós

Actuem!

Quin és el nom de noia que més hi ha a la teva població? Correspon a una de les que es relacionen amb la Mare de Déu? Saps quina és la seva història?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

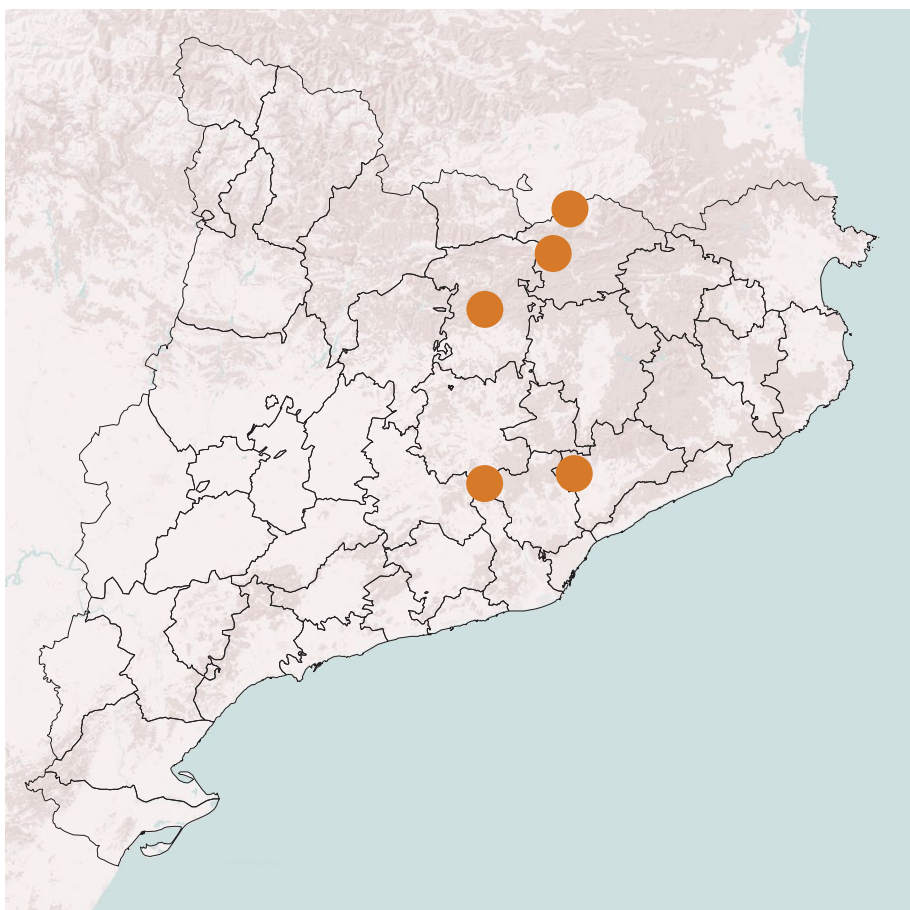

Sentir... transmetre

ESTIMAT... ESTIMADA*Descobrim i ampliem*

Consulta les postals i el mapa dels santuaris que tenen mare de déu Romànica.

NOM	LLOC	COMARCA POBLACIÓ
Montserrat	Muntanya de Montserrat	Bages
Núria		
Queralt		
Montgrony		Gombrèn / Ripollès
Remei		

Sentir... transmetre

ESTIMAT... ESTIMADA

Què va passar a Montgrony?

Al santuari de Montgrony, va tenir lloc un fet que canviaria la història de Catalunya. Allí Otger Cataló va reunir els Nou Barons de la Fama. Per saber-ne més, pots anar a: https://ca.wikipedia.org/wiki/Nou_Barons_de_la_Fama

Valorem

L'aparició de la Mare de Déu, un fet religiós.

Segons afirmaren *Bernadeta Sobirós* al 1858 i *Lucía Dos Santos* i *Francisco i Jacinta Marto*, al 1917, en diverses ocasions, van veure l'aparició de la Mare de Déu. Ells van ser l'únic testimoni: *Bernadeta* a Lorda, Occitània i *Lucía, Francisco i Jacinta* a Fàtima, Portugal. A partir del testimoni d'aquests nens i nenes es van edificar llocs de culte per la Mare de Déu.

Dibuix F. Riart

Reflexionem

La mare de Déu de Lorda, segons Bernadeta, aparegué al 1858.

La mare de Déu de Fàtima, segons Lucía al 1917.

- Quins esdeveniments polítics, socials i econòmics es donaven en aquestes dates?
- Consulta el cronograma de l'inici.

DATA	LLOC	SITUACIÓ/FETS HISTÒRICS IMPORTANTS
1858	Lorda	
1917	Fàtima	

Quina reflexió podríem fer davant de:

Aparició de la Mare de Déu

Moment històric que es vivia

Lloc on va succeir

Qui ho va viure (infants, famílies molt pobres)

Sentir... transmetre

AUGURI!! MOLTES FELICITATS!!

Sempre hi ha un motiu per celebrar!

Quines dates son importants per felicitar, segons aquestes postals?

ESDEVENIMENT	POSTAL	PERSONA A QUI ES FELICITA

Quin és el motiu pel qual el José i la Carmen feliciten al senyor Pompeu Casanovas?

Poesia per una felicitació

La postal és una reproducció de la pintura de Rembrandt amb la seva esposa Saskia.

Recordes qui era Rembrandt? Quines característiques tenia la seva pintura?

Qui escriu aquesta postal?

Actuem!

Com ens felicitem ara?

Escrivim postals per felicitar-nos?

En quines ocasions?

I si no escrivim postals, com ho fem?

Redacta un text de felicitació per una persona important per tu:

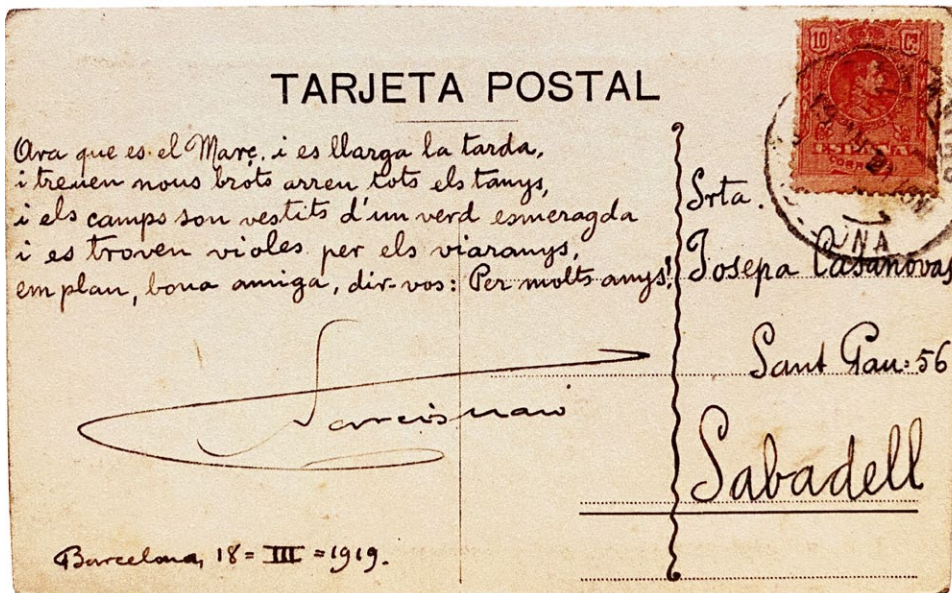

Sentir... transmetre

AUGURI!! MOLTES FELICITATS!!**Analitzem els documents**

Analitza la mètrica de la poesia d'en Narcís: número de versos, accentuació...

Quin és el motiu de la felicitació d'en Narcís a la seva amiga Josepa?

En quin vers i amb quines paraules ens dona la pista per saber aquest motiu de felicitació?

Per què podria haver triat aquesta postal en concret?

Sentir... transmetre

AUGURI!! MOLTES FELICITATS!!

Analitzem aquesta postal, tenint en compte les il·lustracions i els textos.

Què felicita la il·lustració? Amb quina frase ho diu?

Quin significat pot tenir la paraula *baisers* que es troba just abans de la signatura final?

A quina ciutat anava dirigida aquesta postal?

Sentir... transmetre

AUGURI!! MOLTES FELICITATS!!

Mireu de trobar aquesta postal a la vitrina (nº 7).

- Reconeixeu el lloc?
- Quines pistes ens dóna la mateixa postal?
- Què es felicita en aquesta postal?

Llegim el text que hi ha sobreimprès a la postal.

Coneixeu qui són «Els xiquets de Valls»?

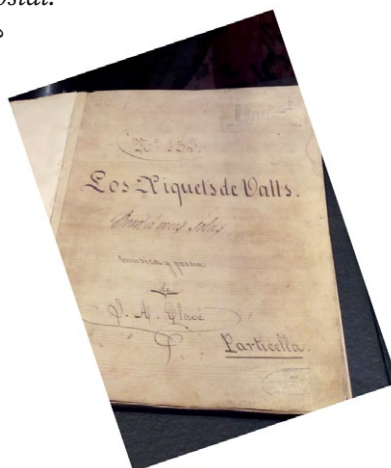

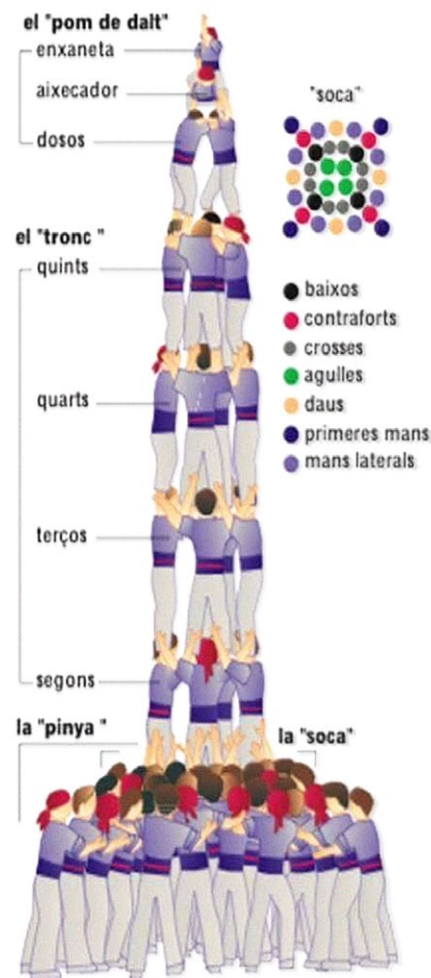

Partitura original J.A. Clavé

D'ençà del segle XVIII, es començaren a construir torres humanes, sobretot al Camp del Tarragonès i al Penedès. Les seves construccions, anomenades castells han continuat fins avui i podem trobar colles de castellers per tota la geografia catalana Foren tan famoses, que, al segle XIX Josep Anselm Clavé, dedicà una de les seves cançons a explicar el fenomen casteller, després de veure castells a la plaça de Vilafranca.

Viatjar... gaudir... cuidar-se

EN RUTA: EL VIATGE «IN PROGRESS»

Viatjar per plaer

Per què viatgen els emissors de les postals d'aquest plafó?
Indica algunes frases que ens ho aclareixen.

Destins turístics

A quines llocs corresponen aquestes imatges?

Mitjans de transport

Quins són els mitjans de transport que trobem majoritàriament en les postals?

Com s'anomenen els viatges per mar? I actualment, com en diem?

Actuem!

Has anat amb tren de llarg recorregut?

Quins mitjans de transport prefereixes per un viatge dins el continent?

De que depèn que en triïs un o altre?

Viatjar... gaudir... cuidar-se

EN RUTA: EL VIATGE «IN PROGRESS»

Analitzem els documents

Mitjans de transport

Petites històries: en Lluís i la Ramona han fet un viatge semblant, però...

núm. 2

On ha anat la Ramona?

Quines ciutats ha visitat?

A qui ho explica?

On ha anat en Lluís?

Quines ciutats ha visitat?

Quins problemes ha trobat?

A qui ho explica?

núm. 5

Redacta un text comparatiu entre les dues experiències

Viatjar... gaudir... cuidar-se

EN RUTA: EL VIATGE «IN PROGRESS»

L'equip de viatge (I): els plànols

Mapa ferrocarrils estat espanyol 1940

Omplim el text amb les paraules que ens hi falten.

El primer ferrocarril de l'estat espanyol va ser inaugurat el _____. (1848/1948).

El seu trajecte anava de Barcelona a _____ (Tarragona/Mataró).

La construcció del ferrocarril a l'estat espanyol va seguir una trajectòria radial: això vol dir que des d'una ciutat central sortien totes les línies. Aquesta ciutat va ser _____ (Madrid/ València).

Una persona que vulgui anar de Girona a Lleida, forçosament ha de passar per _____

i canviar _____ vegades de tren. Una persona que vulgui anar de Saragossa a Lleó, havia de canviar

de línia _____ vegades. El ferrocarril va _____ (oblidar/ tenir en compte) els pobles i

les zones més allunyades de les capitals.

Viatjar... gaudir... cuidar-se

EN RUTA: EL VIATGE «IN PROGRESS»

L'equip de viatge (II)

Observem a la vitrina els objectes auxiliars de viatge.

Un cop arribats a destí quins objectes es fan indispensables per un viatge?
Dibuixa els elements i fixa't com han canviat amb el pas del temps.

A large empty rectangular box intended for drawing or sketching travel-related items.

Viatjar... gaudir... cuidar-se

ENS HEM CALÇAT ELS ESQUÍS!

Els Pirineus: neu i esport

Llegiu les postals que hi ha en aquesta secció. A la pàgina següent teniu una graella de registre per les informacions. Per grups, busqueu sobre quins temes escriuen. Després, feu un redactat per cada un dels següents :

- Estació d'esquí on són
- Allotjament
- Dates
- Activitat preferent
- Salut
- Neu i esport

L'esquí un esport molt esforçat! —més pujada que baixada—

Llegiu el dietari que va escriure en Pompeu Casanovas i Gual.

Com arribaven al capdamunt de les pistes?

Quantes baixades en un dia creus que podien fer?

Actuem! Esquiar avui.

Has anat a la neu alguna vegada?

A quina estació d'esquí?

Fins on pugen els remolcadors?

Les estacions d'esquí dels anys 40's

Quines eren les estacions d'esquí dels anys 40's? Quina ruta calia seguir des de la vostra població? Situeu-ho al mapa de la pàgina següent.

Viatjar... gaudir... cuidar-se

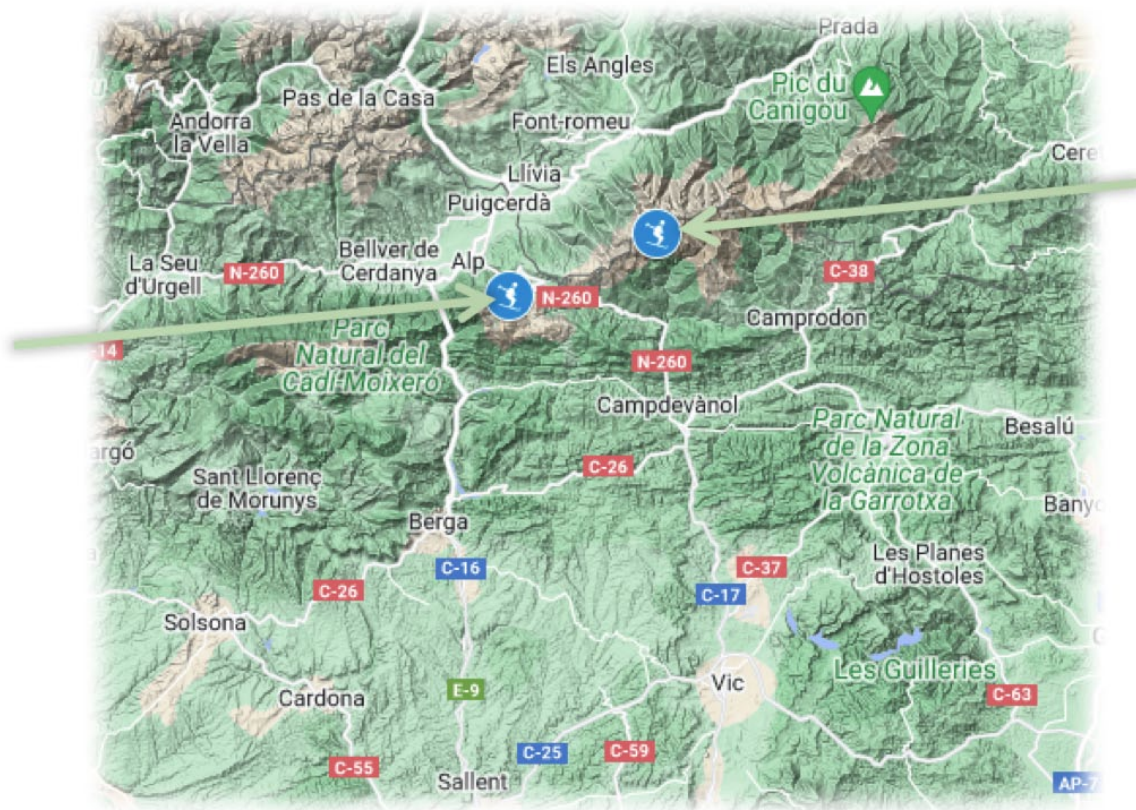
ENS HEM CALÇAT ELS ESQUÍS!

Descobrim i ampliem:

Les estacions d'esquí dels anys 40's

Poseu al costat de la icona de l'esquiador el nom de l'estació (Núria, La Molina).

Senyaleu la ruta que seguiríeu per anar de la vostra població a l'estació d'esquí.

Els Pirineus: neu i esport.

Anàlisi de les postals.

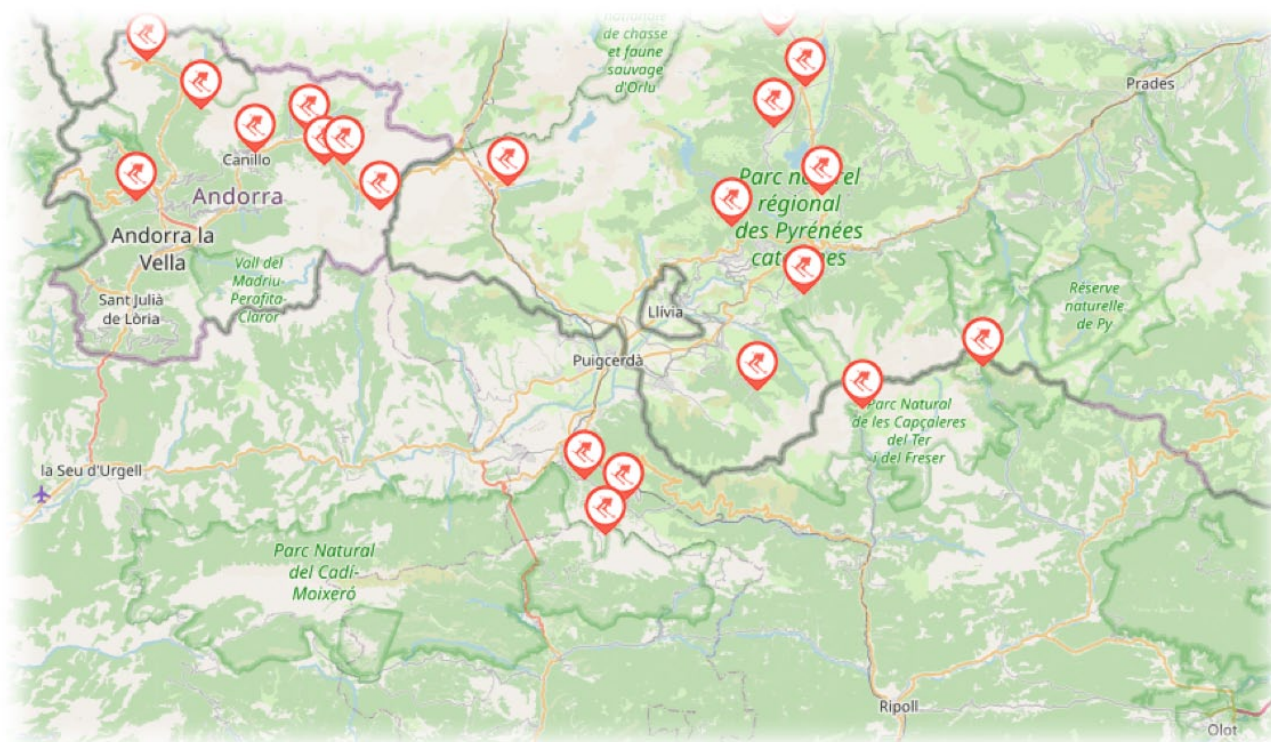
Estació d'esquí	
Allotjaments	
Dates	
Activitat preferent	
Estat de salut	
Esport	

Viatjar... gaudir... cuidar-se

ENS HEM CALÇAT ELS ESQUÍS!

Les pistes d'esquí del Pirineu Català i Andorra

Sabiéu trobar el nom de les estacions?

www.pirisport.com/mapa/esqui/pirineus

Aneu a l'adreça www.pirisport.com/mapa/esqui/pirineus i hi trobareu aquest mapa interactiu per poder trobar les estacions d'esquí del Pirineu Català i Andorra.

Viatjar... gaudir... cuidar-se

ENS HEM CALÇAT ELS ESQUÍS!

L'equip d'esquí : com han canviat les coses!

Fixa't en el catàleg d'articles de Baviilleset a la vitrina i els esquís de fusta d'en Pompeu Casanovas. (recordeu el dietari que escrivia?)

Compara l'equip d'esquiar dels anys 40 amb l'actual.

Vocabulari:

- esquís
- fixacions
- estreps
- cercol
- taloneres
- corretja d'ajustament
- premses
- espàtules

Us imagineu pujant la muntanya a peu carregant els esquís de fusta per fer una sola baixada?

Us hi apunteu?

Terminologia extreta del *Diccionari general de l'esport*

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

termcat
centre de terminologia

fceh
Federació Catalana d'Esports d'Hivern

Amb la col·laboració de:

Govern d'Andorra

Viatjar... gaudir... cuidar-se

HEM PRES EL PRIMER BANY... O LES PRIMERES AIGÜES

El primer bany

Quines poblacions visitaren els emissors de les postals que vénen de la platja? A quin tram de la costa pertany cada població?*

*consulta mapa costes

POBLACIÓ	TRAM
Palafrugell	Costa Brava
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	Costa Maresme
_____	Costa Garraf

Els balnearis

Saps què és un balneari? Pot tenir relació amb la paraula llatina *balneum*? Fixa't en les imatges del plafó i de la vitrina.

Podríem dir que és: un gran edifici? com un hotel? amb banys?

* bany

Balneari: Un balneari és un lloc dedicat al repòs i la curació a través

de la utilització de les _____ (aigües/vent) sobretot

les termals i minerals, sovint amb un edifici per a l'allotjament.

Moltes vegades, aquestes aigües surten a alta temperatura.

Quins balnearis apareixen a l'exposició?

Fixa't en els textos de les postals més antigues. Què era el més interessant d'aquestes estades a la platja?

Què escriu la Rosario? (n. 3)

Què li expliquen al doctor Picas? (n. 2)

Actuem!

a) LA COSTA:

Vius o passes temporades en una població de mar? Quina? A quina costa pertany? Quines activitats hi fas?

b) EL BALNEARI:

Les aigües termals. Has estat en un balneari o has vist mai una font d'aigua calenta?

Font del Lleó. Caldes de Montbui. Aigua termal a 740

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Calenta en llatí és CALDA. Saps de llocs que portin el nom de CALDES? Hi ha balnearis?

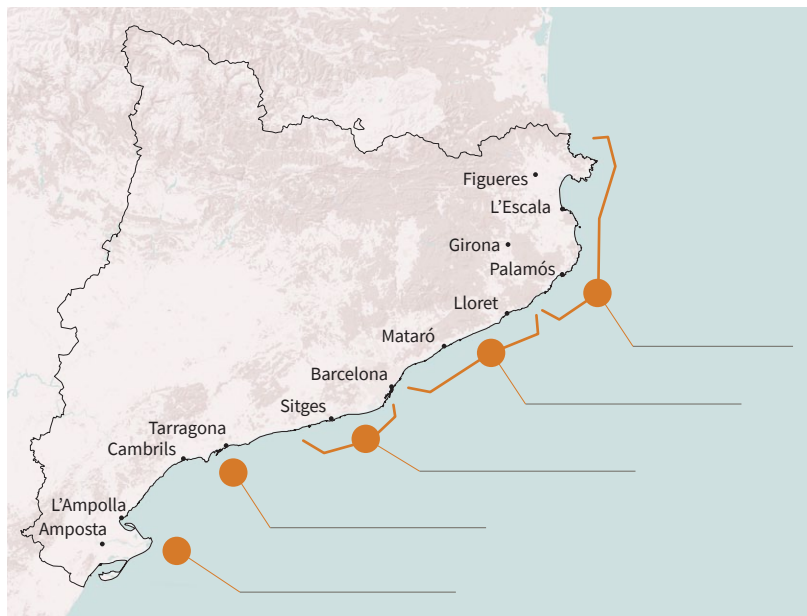
_____

_____

_____

Viatjar... gaudir... cuidar-se

HEM PRES EL PRIMER BANY... O LES PRIMERES AIGÜES

Descobrim i ampliem: la costa

La costa de Catalunya, pel seu relleu i característiques s'anomena de manera diferent: Costa brava, Costa del Maresme, Costa del Garraf, Costa Daurada i Costa del Delta de l'Ebre.

Anomena al mapa cada tram de costa i troba a quina costa es refereixen les postals de l'exercici de la pàgina anterior.

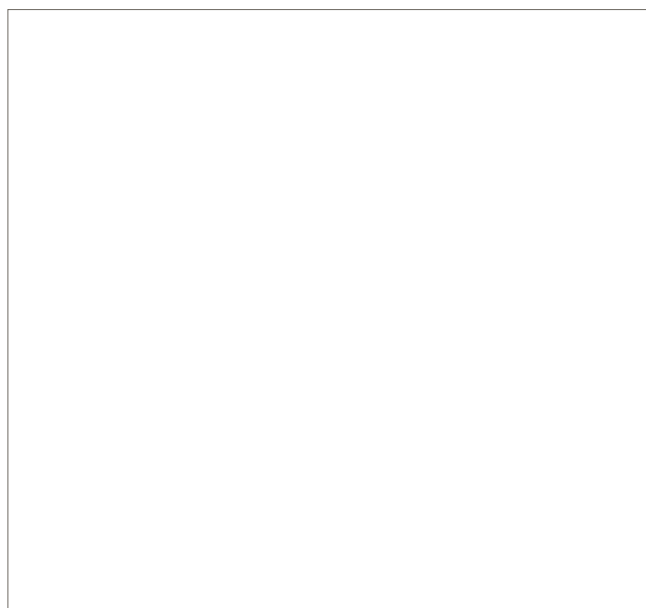
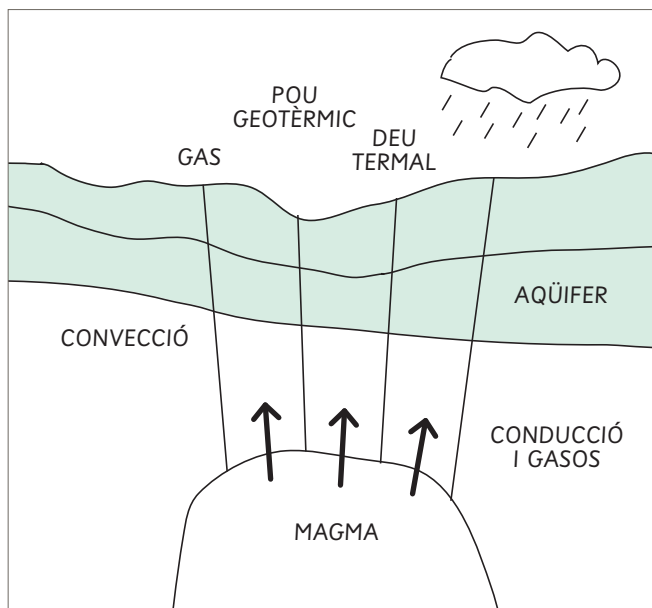
Els balnearis. Les aigües termals

Per què surt aigua calenta?

Observa el cicle de l'aigua. Pinta els elements necessaris:

magma, aigua pluja, capa de materials impermeables, sortida de la font o deu d'aigua termal.

Explica l'esquema:

Viatjar... gaudir... cuidar-se

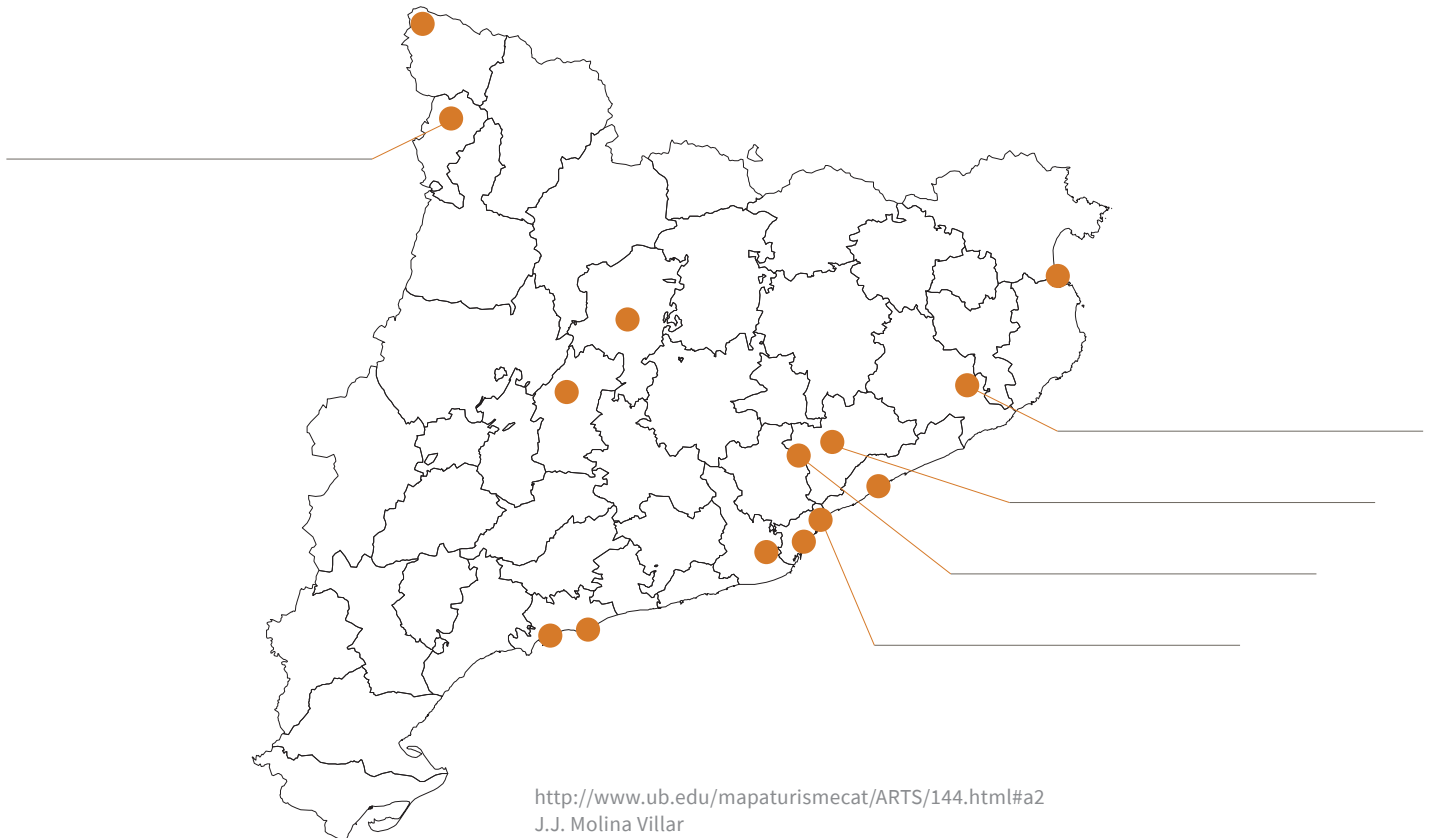
HEM PRES EL PRIMER BANY... O LES PRIMERES AIGÜES

Aigües caldes i banys

Les aigües termals porten minerals i oligoelements i són molt aconsellables per la salut.

Has estat a alguna població anomenada CALDES? Segur que tenen una font d'aigües termals.

Situeu en aquest mapa de TERMES I JACIMENTS TERMALS ROMANS els que són Balnearis actualment:

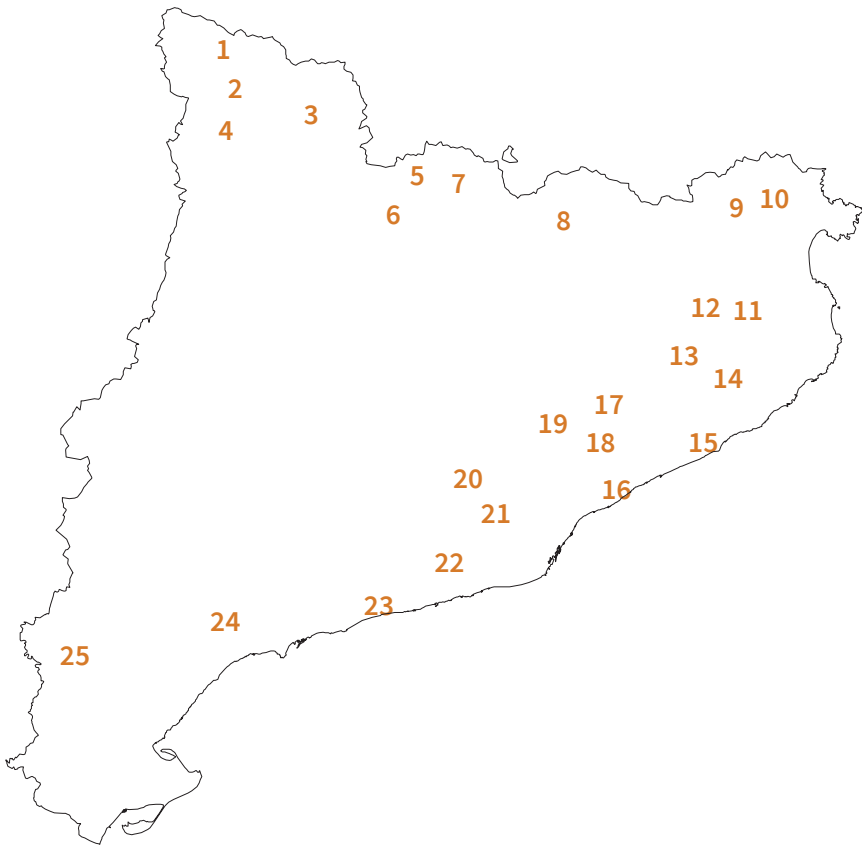
Termes i jaciments termals romans

- Caldes de Boí
- Lés (Termes Baronia)
- Empúries (ruïnes d'Empúries)
- Caldes de Malavella (Puig de les Ànimes)
- Caldes de Malavella (Puig de Sant Grau)
- Solsona (Cal Sotaterra)
- Caldes de Montbui (plaça de la Font del Lleó)
- Mataró (Cal Xammar)
- Guissona (Farga l'Oficina)
- La Garriga (Can Terrers)
- Badalona (Hort de les Monges)
- Sant Boi de Llobregat (la Mesquita)
- Barcelona (plaça Sant Miquel)
- Altafulla (els Munts)
- Tarragona

Viatjar... gaudir... cuidar-se

HEM PRES EL PRIMER BANY... O LES PRIMERES AIGÜES

Fonts termals a Catalunya 2004

1. Banys d'Arties
2. Banys de Tredòs
3. Font del Sofre
4. Caldes de Boí
5. Caldes de Músser
6. Escaldes d'Arsèguel
7. Balneari de Senillers
8. Balneari de Ribes
9. Balneari de la Mercè
10. Sant Climent Sescebes
11. Sondeig Girona 2
12. Pou Torres Hostench
13. Termes Orion
14. Caldes de Malavella
15. Balneari Titus
16. Caldes d'Estrac
17. Sondeig de Samalús
18. La Garriga
19. Caldes de Montbui
20. Sondeig de Sant Cugat del Vallès
21. La Puda de Montserrat
22. La Font Santa de Subirats
23. Comaruga
24. Montbríó
25. La Fontcalda de Gandesa

- Expliqueu en quines zones de Catalunya es localitzen les fonts termals.
- Quin és l'origen del termalisme?
- Islàndia i Japó són dos països capdavanters en l'explotació del flux de calor intern del seu subsòl, per què?
- Anomeneu tres aplicacions de flux de calor de l'interior de la Terra

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

SÓC LLUNY PERÒ US RECORDO. EMIGRAR

Viatge d'anada però sense tornada

Emigrar no és marxar de viatge i prou. Què vol dir emigrar?

Quines són les causes principals d'haver d'emigrar?

Emigrar és...

Catalans pel món: els destins de l'emigració

Entre quins anys es troben les postals d'aquest àmbit?

A quins països emigren els qui escriuen les postals d'aquest àmbit?

Quins sentiments expressen els que han marxat? (Creus que s'enyoren?)
Què troba a faltar l'amiga de la Concepció Casanovas des de Ginebra (n. 10)?

A qui pertanyen aquestes postals?
Què ens volen mostrar fent-se aquestes selfis?

Viatjar treballant,
treballar viatjant:
Josep Alsina Sayol

A què es dedicava
el Josep Alsina Sayol?

Actuem!

Coneixes companys de classe
o altres activitats que hagin
vingut d'un país de fora? D'on?

Saps si hi ha emigració
a la teva família?

Vius a la mateixa ciutat
on vas néixer?

I els pares? I els avis?

Pares:

On van néixer?

Avis:

On van néixer?

Causes de l'emigració:

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

SÓC LLUNY PERÒ US RECORDO. EMIGRAR

Postal a la Concepció Casanovas

Llegim ara la postal adreçada a la Concepció, per una amiga que ha anat a viure a Ginebra, Suïssa.

L'amiga que escriu la postal, ho fa amb un motiu, quin?

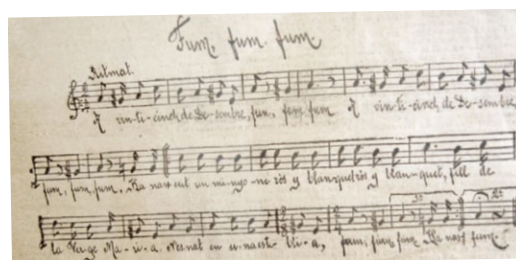
A quines persones recorda?

Una de les persones que recorda, és el mestre Pecanins. Joaquim Pecanins era un músic a qui li interessava la música clàssica, la popular i com ensenyar-la. Per això va ser també un gran pedagog. Director de corals i orfeons, entre ells l'Orfeó de Manresa i director de l'Escola de Música de Terrassa i fundador del conservador de Música de Terrassa entre d'altres. També va recollir cançons i les va posar al repertori del nostre país.

Joaquim Pecanins i Fàbregues (1883-1943)

Quina relació podrien tenir el mestre Pecanins amb la Concepció i la seva amiga?

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

SÓC LLUNY PERÒ US RECORDO. EMIGRAR

Emigrar: maletes, tren, transatlàntic. Tothom viatjava igual?

Podeu visionar unes escenes de la pel·lícula «Una nit a l'òpera» dels germans Marx, especialment les dedicades al viatge en transatlàntic.

Hi havia diferències socials al vaixell durant el viatge? En quines escenes o fets ho podem veure?

Durant la segona meitat del segle XIX hi va haver una expansió del països industrialitzats d'Europa cap a altres parts del món. Anaven a la recerca de matèries primes per les seves indústries.

El poder d'aquests països, com Gran Bretanya, França i més tard Alemanya els van portar dominar altres i de territoris: eren les colònies. I tenir moltes colònies, volia dir crear grans imperis. Aquest IMPERIALISME, els portaria a la 1ª Guerra Mundial.

L'estat espanyol durant aquest període, ja des de principis del segle XIX havia perdut totes les colònies d'Amèrica, excepte Cuba i Filipines, que perdé al 1898. Llavors, per fer com els altres països, es va embranchar en guerres al Marroc que portaren beneficis a uns pocs i morts i desgràcia, a la majoria de la població.

<http://www.buxaweb.cat/dossiers/imperialisme.htm>

Quin continent va acollir més nombre d'immigrants durant el segle XIX?

Quins dels nostres personatges van emigrar a l'Argentina? Per quines causes?

A quines poblacions van anar a viure? Situa aquestes poblacions al mapa.

A què és van dedicar cadascun d'aquests personatges?

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

SÓC LLUNY PERÒ US RECORDO. EMIGRAR

Les postals són una font d'informació molt valuosa per descobrir històries. Són fonts escrites. Però també hi ha altres tipus fonts:

Quines són les fonts per la investigació de la història de Josep Alsina?

Les fonts primàries són les més directes per conèixer o investigar.

Observa aquesta taula i descobreix les font primàries que hem trobat de Josep Alsina Sayol.

FONTS PRIMÀRIES	CARACTERÍSTIQUES	FONTS PRIMÀRIES DE JOSEP ALSINA SAYOL
Materials	Edificis, objectes, eines, mobles, vehicles. 	
Documentals	Documents escrits: postals, cartes, documents oficials. 	
Iconogràfiques	Documents gràfics: fotografies, imatges, quadres. 	
Orals	El relat directe dels testimonis (recollit en un text escrit o gravacions) 	

Amb tota la informació que heu recollit, com explicaríeu als vostres companys qui era i què va fer en Josep Alsina. Hi podeu afegir fotografies o dibuixos.

En Josep Alsina

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

NO T'AMOÏNIS, PERÒ DE VENDRE, RES DE RES

Un viatge pagat... per l'empresa

La història és de dos personatges. El primer, en Pompeu Casanovas, que tenia un negoci d'importació i exportació de llanes a Sabadell. El segon, el seu nebot, Pau Maria Turull, soci, que viatjava per Europa per fer negocis.

FEM GRUPS i llegim les postals que en Pau enviava al seu oncle Pompeu, per ordre. Escolliu tres postals per grup i esbrineu:

On es troba? Quines poblacions visita? A quin hotel s'està?

Fa negoci? Quines explicacions dóna?

Postal de	
-----------	--

Postal de	
-----------	--

Postal des de	
---------------	--

En Pau Ma. era un dandy

Podries descriure què significa la paraula per la seva manera de viure?

Un dandy era una persona que...

Amb quins altres adjectius podríem definir-lo?

Podries trobar alguna professió amb la que es pot estar sempre de vacances?

Treballar amb la família ens pot portar problemes?

Què hauries fet tu si haguessis estat al lloc de l'oncle Pompeu?

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

NO T'AMOÏNIS, PERÒ DE VENDRE, RES DE RES

El despatx d'en Pompeu Casanovas

Aquest és el despatx d'en Pompeu Casanovas. És de finals del segle XIX i primera meitat del XX. L'escriptori pertanyia al músic sabadellenc en Josep Olivella i Astals.

Com són els mobles? Fes una descripció des del punt de vista artístic i funcional. (materials, ornaments, funció, comoditat).

Classifica els elements del despatx per la seva funció.

MOBILIARI	ESTRIS PER ESCRIURE	DOCUMENTACIÓ

Fixa't en els documents. Estaven escrits a mà o a màquina? Quins eren?

NOM DEL DOCUMENT	COM ESTÀ ESCRIT?	PER QUÈ SERVEIX

Quins elements del despatx han canviat a l'actualitat? Quin objecte imprescindible actualment encara no s'havia inventat?

Els personatges

Qui són les persones de les fotografies?

Poden guardar un parentiu?

Com seria un despatx actual

Describeix els elements imprescindibles que hi hauria avui en un despatx d'empresa. Fes un dibuix-plànol esquemàtic.

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

NO T'AMOÏNIS, PERÒ DE VENDRE, RES DE RES

Descobrim i ampliem: Josep Olivella i Astals

Abans hem dit que la taula i la cadira eren l'escriptori d'un músic sabadellenc.

Josep Olivella i Astals
(1896-1981)

Josep Olivella i Astals, fou un músic sabadellenc iniciat a l'escolania de la Puríssima del pare Àngel Rodamilans. Interessat per tots els àmbits musicals, especialment el cant coral, pel qual seguí l'ideari de Josep Anselm Clavé. Al llarg de la seva vida dirigí diverses corals, especialment «La Industrial». Fou pianista i compositor. Entre les seves obres trobem sardanes, himnes, música religiosa, reculls de caramelles i cançons d'infants. A Sabadell és recordat en una plaça al seu nom i un monument.

Es podrien haver conegut en Pompeu Casanovas i Josep Olivella?

Comprova les dades de vida.

On es podrien haver conegut? Hi havia alguna activitat que poguessin coincidir?

Saps on és la plaça Josep Olivella i Astals?

Com és? Si hi aneu, podríeu fer-ne un dibuix o buscar per la xarxa.

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

BENVOLGUT CLIENT, DISTINGIT SENYOR

La postal per les empreses: comunicació... i publicitat

Coneixes aquest edifici? Quin missatge envien a la clienta els magatzems Jorba?

Què fabriquen les empreses de les postals següents?
Què anuncien?

Imatge d'empresa

Quines empreses enviaven postals de la seva fàbrica?
Què volien aconseguir mostrant aquestes imatges?

Actuem!

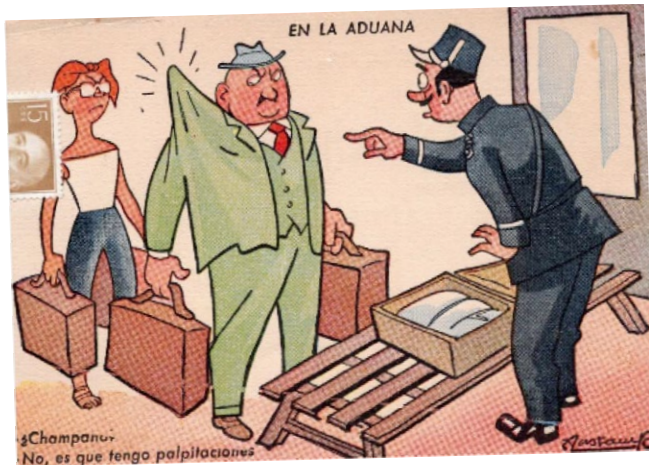
Fes una recerca al teu poble o ciutat i aconsegueix postals que facin publicitat d'una botiga, magatzem o espectacle.

Guanyar-se la vida. Èxit o fracàs.

BENVOLGUT CLIENT, DISTINGIT SENYOR

Una publicitat amb un toc d'acudit

Quan viatgem d'un país a un altre, a vegades, cal declarar alguns objectes que hem comprat i pagar un impost per poder entrar-los al país.

Què està amagant el viatger?
Com se'l descobreix?

L'autor d'aquest dibuix va ser el dibuixant de còmics, humorista i comediògraf Valentí Castanys. Els seus monòlegs els interpretava un artista còmic molt seriós: Joan Capri.

Busca informació i dibuixos d'aquests artistes.

La milícia... sempre la milícia

DES DEL FRONT I LA RERAGUARDA

1ª Guerra Mundial i Guerra Civil Espanyola

La postal com a arma de guerra

1ª Guerra Mundial. Els missatges

Quin tipus de missatges escriuen els soldats?

De què parlen a les postals?

- de fets de guerra: batalles, ferits, morts
- de la vida quotidiana i com s'avorreixen
- el correu i de les postals que esperen
- de fets militars de festa: medalles, flors
- de la vida quotidiana de la família

Guerra civil a l'Estat Espanyol

Fixa't en les dues postals i esbrina quin tema els interessava més a cadascun dels bàndols: el poder o les necessitats de la població

Guerra i amor?

Localitza les postals on hi hagi postals de parelles amb un fons de guerra.

Què penseu sobre aquestes imatges?

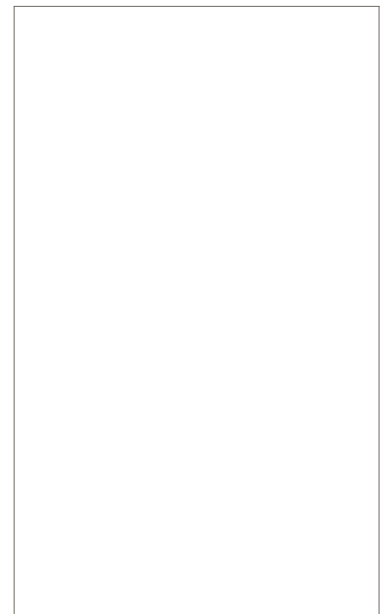
Us semblen que els valors de la guerra són compatibles amb els de l'amor?

Vida, il·lusió, èxit, projectes, salut, compartir, créixer, alegria, riure, vincles, dansa, felicitat, progrés...

tristesa, dolor, ràbia, malaltia, fam, mort, soledat, plor, desolació, destrucció, fracàs...

Actuem!

Dissenyem una imatge que parli dels valors de Pau i Justícia Social.

La milícia... sempre la milícia

HISTÒRIES DE LA MILI

El servei militar obligatori fins al 2001

Els nois que anaven a la mili, els reclutes, primer passaven uns mesos als CIR*. Al final d'aquest període juraven la bandera i es convertien en soldats. Llavors eren destinats a diferents casernes on hi passaven gairebé un any. Qui s'hi negava era empresonat i torturat.

*CIR: Centro Instruccion Reclutas

De què parlaven els reclutes de la seva estada al CIR?
 Era el mateix tipus de missatge que hem vist a les postals de la guerra?

El destí més temut: una mili a l'Àfrica

Observeu les postals que escrivien els soldats des de l'Àfrica.
 Per què se'ls podia enviar a l'Àfrica? On exactament?
 Per què era el destí més temut?

Històries reals

Joan Sans Trelis (1912-1995)

De la mili a la Guerra Civil:

Llegeix les informacions de Joan Sans que hi ha al plafó
 Seguirem la seva aventura humana a la pàgina següent.

Objectors de consciència*

Jesús Martín

Pepe Beúnza

*Objecció de consciència: dret a negar-se a fer el servei militar per motius religiosos, polítics o de consciència

Actuem!

Tens familiars que hagin anat a la mili? Fem una petita enquesta d'opinió:

- On va ser destinat?
- Durant quant de temps?
- Quins records en té?
- Quina opinió li ha quedat?
- Conserva alguna postal?

Demana-li si pot formar part de la teva col·lecció.

La milícia... sempre la milícia

HISTÒRIES DE LA MILI

Històries reals: Joan Sans i Trellis

El carter a qui no li agradava escriure cartes

Seguirem la seva vida a través de la documentació i una cronologia.

Situeu els esdeveniments de la vida de Joan Sans a la cronologia.

1902---1931 Alfons XIII	1931-----1939 II ^a República 1936-----1939 Guerra Civil	1939-----1975 Franquisme	1975----- Retorn monarquia
----------------------------	---	-----------------------------	----------------------------------

Joan Sans

1912	1933	1935	1938	1939		1995

1ª Part: el servei militar, 1933

Fixa't en l'uniforme que porta i relaciona-ho amb la següent fotografia.

Quants anys tenia Joan Sans al 1933?

Per què porta uniforme?

A quin servei el van assignar?

A qui enviava postals? Quina relació tenia amb aquesta persona?

Qui escrivia realment les cartes? I per què?

Des d'on?

La milícia... sempre la milícia

HISTÒRIES DE LA MILI

2ª part: la Guerra Civil

Es va acabar el servei militar i en Joan i la Guadalupe es van casar al 1935 i van tenir una filla... però...

1938

Aquesta imatge és de 1938. Només havien passat 3 anys

Quants anys té ara?

Compareu aquesta fotografia amb la de 1935. Fixeu-vos amb l'expressió de la fotografia.

Mira a la càmera? Somriu?

Com definiríeu la seva expressió?

Quines són les causes?

1939

Observa aquesta fotografia de 1939. Fixa't en la seva expressió

On és?

Què li ha passat personalment?

Ha canviat l'ànim de la fotografia de 1938?

Què pot haver passat?

3ª part : Un carter amb mobilette

Com li va canviar la vida a en Joan en poc més de sis anys, dels vint-i-un als vint-i-set!

Explica com va acabar la història i a què es va dedicar a la seva vida laboral.

Va poder veure la fi del servei militar?

De la postal al whatsapp

QUI ÉS QUI?**Qui és qui?**

Al llarg de tota aquesta exposició ens hem anat trobant persones que a través de les seves postals i també dels seus objectes que no són postals, ens han explicat retalls de la seva vida. Ells i elles han estat els emissors i nosaltres els qui ho hem rebut, receptors. Tot passat pel filtre del temps.

I ho han pogut fer, perquè algú, ha col·leccionat postals i ha sabut bastir una història i explicar-la a qui la visiti.

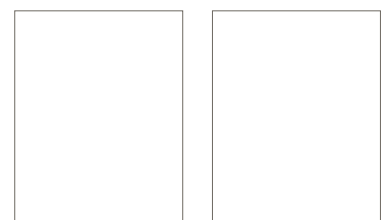
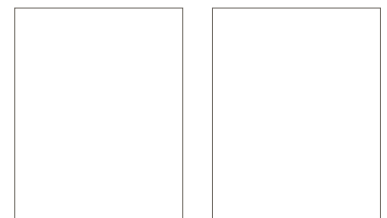
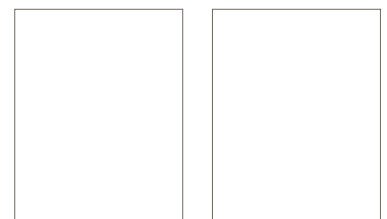
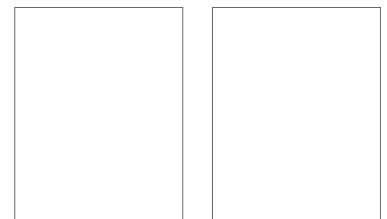
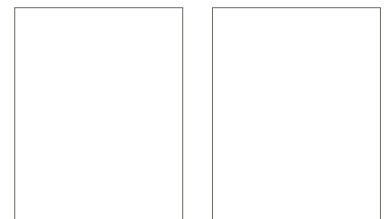
D'alguna d'aquestes persones, en tenim fotografia, d'altres no. Però ben segur que ara en aquest moment, sabríem dir *Qui és qui?*

Ocupacions, afeccions, sentiments...

Comerciant de Sabadell. Li agradava esquiar		1
Escrivia poesies per felicitar		2
Va emigrar i va posar un negoci a Mendoza (Argentina) amb molt d'èxit		3
Felicita al seu germà que es diu Miquel		4
Viatjava per tot Europa a càrrec de l'empresa, però sense fer cap negoci		5
Era molt bon mestre de música		6
Rebia les felicitacions d'en Narcís		7
Dirigia corals		8
Rebia les postals de l'amiga que havia emigrat		9
Viatjava treballant i treballava viatjant		10

Actuem!

Els nostres personatges.
Busquem les fotos per
l'exposició. Si no la
trobem, hi posem un signe
interrogatiu (?). I podeu
buscar informació a la xarxa.

De la postal al whatsapp

QUI ÉS QUI?

Escrivia cartes a la Lluïsa (la seva dona?)		11
Havien fet el mateix viatge però a ella li havia agradat molt i a ell gens. No es coneixien de res		12
Seleccionen les cartes i les postals per repartir-les		13
Comerciant de Sabadell associat al seu nebot		14
Escrivia postals al seu promès que no es presentava a les trobades		15
Era de Cadaqués i va emigrar a París		16
Felicita al seu avi que es diu Miquel		17
Va emigrar a Mendoza i va entrar com a funcionari de contador público		18
Fabricants de boines		19
El carter que no li agradava escriure		20
Es va negar a fer la mili per motius religiosos		21
És considerat el primer objector de consciència		22

Dues reflexions: de totes les postals que has vist, totes van ser enviades obertes? Això vol dir que tenen un segell marcat. N'hi ha que van ser enviades dins un sobre, com una carta? Per què? I la llengua en què estan escrites? Per què creus que la gent les escrivia en català o castellà? (recorda la cronologia inicial i el règim polític que es vivia).

De la postal al whatsapp

POSTALS PER UN CONCURS

Els concursos de TV

Els concursos de TV no s'acaben d'inventar ara. Ja n'hi havia d'ençà els anys 70 del segle passat.

Els presentadors eren persones molt conegudes, com el cas de Mario Beut.

Quins programes-concurs hi havia als anys 70? Quin és el de la foto?

Enviar postals a TV

Quina mena d'escrits trobem en aquestes postals enviades a TV? Per què enviaven aquestes postals?

Els concursos abans i ara

Hi ha concursos de TV Actualment? De quins temes parlen?

Actuem!

Si volguéssim participar en aquest concurs, caldria que enviéssim una postal.

Això és el que farem a través del...

TALLER DE POSTALS

De la postal al whatsapp

TALLER DE POSTALS**La creació de la postal**

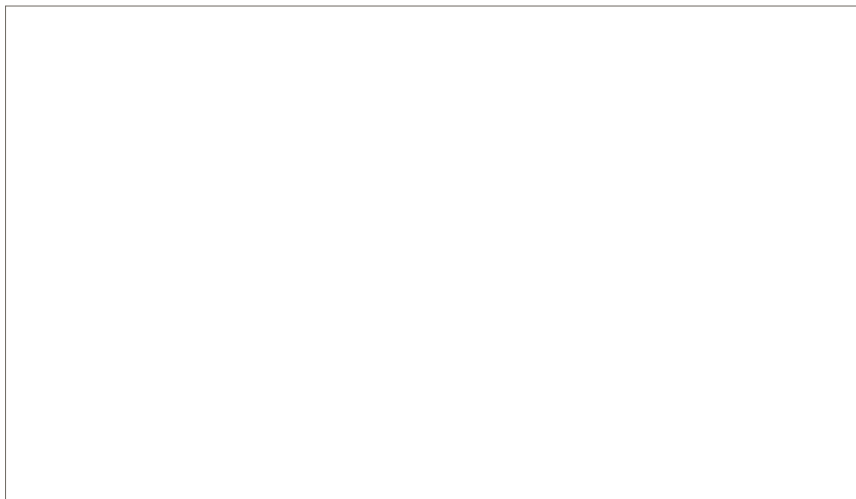
Hi ha moltes maners d'obtenir una postal.

Fotografia, dibuix, fotocopia òffset...

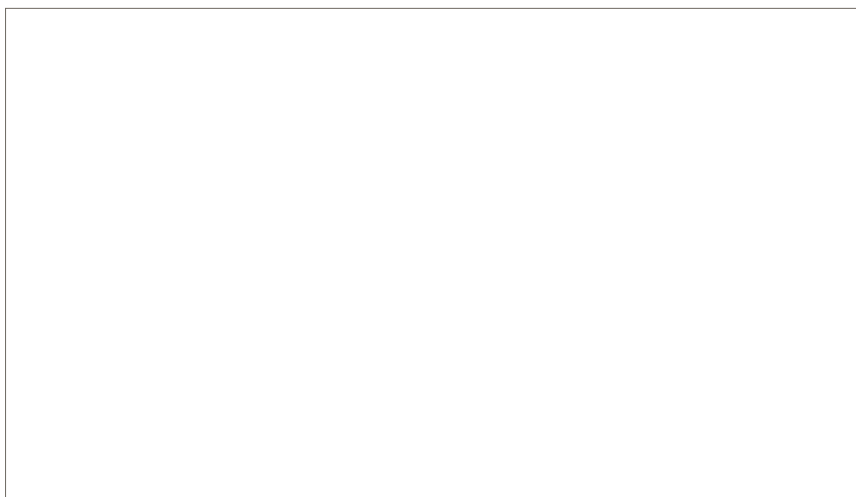
Actuem!

Amb els materials que trobareu en aquest espai, cartolina i colors, dibuixeu una il·lustració en una cara de la postal. Penseu a qui va dirigida i us pot ajudar en el tema que hi representareu.

A l'altra cara, dividiu amb una línia perquè quedin dos espais.

El missatge per a qui es la postal

Ara escrivim en un full de paper com a esborrany el text que voldrem que acompanyi la postal. Quan el tinguem clar, l'escrivim al darrera del dibuix a la zona que ha quedat mes ampla.

Actuem!

Un cop hem creat la postal i hem escrit el seu missatge, cal que arribi al seu destí.

Per això, escriurem el nom de qui ho ha de rebre, destinatari, i la seva adreça, posarem un segell.

Nom i cognoms

Carrer i número

Codi Postal Població

I enviarem la carta en una bústia de Correus, com la que hi ha a l'exposició.

De la postal al whatsapp

TALLER DE POSTALS

Actuem!

Com fer la col·lecció de postals

Si us agrada el tema de les postals...

Com aconseguir postals?

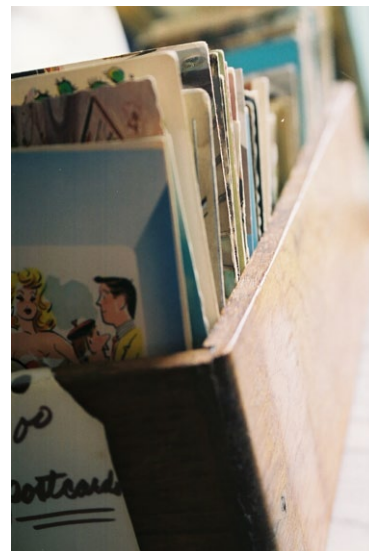
- Demanant si n'hi ha per casa.
- Quan sortiu de viatge o d'excursió, comprant a les botigues de records.
- Guardant si us n'envien alguna.
- També podeu enviar-vos-les a vosaltres mateixos.
- Comprant-les a mercats ambulants.

La classificació

Classifiqueu-les per temes, és a dir, fem piles de postals segons els temes hàgiu triat: de paisatges, de monuments o llocs, de Nadal, de menjars...

Com guardar-les i poder-les consultar

Finalment, guardeu-les en un fitxer, caixa o àlbum per ordre dels temes.

Bona col·lecció!

De la postal al whatsapp

PARLEM DE POSTALS: DEBAT

Espero una postal...

A través de les preguntes següents intentarem descriure com heu estat i que heu sentit al Taller de Postals.

Com era l'espai on treballàveu?

Com us heu sentit mentre dissenyàveu la vostra postal?

I mentre pensàveu a qui l'enviaríeu...

Com heu elaborat el text? Ha estat fàcil?

En qui pensàveu? Sentíeu a prop a la persona a qui escrivíeu?

La recordàveu? De quina manera?

Ara imagineu que rebeu la postal o que us han dit que us l'enviarien...

Com us sentíeu vosaltres mentre la postal arriba?

Esperaríeu al carter per veure si la porta?

Que sentim en el moment de tenir-la a les mans abans de llegir-la?

Expressions que ens poden ajudar

Tot fent la postal

L'espai era agradable

Teníem poc espai

Estàvem còmodes

No teníem pressa, com si el temps no existís

Em sentia bé, relaxat/da

Mentre escrivia el text de la postal

Tenia moltes idees

Em recordava molt d'aquesta persona

Era com si la tingués davant

Pensava que li sorprendria que li enviés una postal

Tot esperant que arribi la postal

Estaria impacient per veure si arribava

Pensaria en la postal i em distrauria d'altres coses

Li preguntaria al carter si tenia una postal

Em sentiria nerviós/nerviosa per voler saber què m'havien escrit

Tindria com papallones a la panxa

De la postal al whatsapp

PARLEM DE POSTALS: DEBAT

El futur de les postals

Quines tècniques dominen ara la comunicació? Quins avantatges tenen?

Quina es la seva característica principal? (la immediatesa)

Quins avantatges té la comunicació per postal?

Deixaran d'utilitzar-se les postals?

Podrem organitzar una exposició de postals d'aquí 100 anys?

Quins desavantatges té la comunicació actual?

Organitzem un debat a classe

1 part: la tria

- Muntarem dos grups.
- Cada grup es posiciona sobre A a favor/ B en contra les postals
- S'escull qui farà de moderador/a que és qui anirà donant la paraula per torns.

2 part: preparació

- Cada grup es reunirà i farà una recerca d'arguments a defensar.
- Podeu muntar una presentació (power o un mural amb cartolina) amb imatges per explicar i convèncer amb els vostres arguments.

3 part realització

- Posem les taules en dues fileres una davant de l'altra
- Exposició del grup A i escolta per part del B
- Exposició del grup B i escolta per part del A

Torn de paraules: tothom que pugui expressar la seva opinió.

Conclusions generals per la classe:

Escrivim frases resum a la pissarra i al nostre full.

Actuem!

Preparem el debat.

Arguments a favor de la nova tecnologia.

Arguments a favor de les postals.

Conclusions finals.

Fonts: bibliografia, web grafia, cinema

Bibliografia

Charles Bukowski, *Correus*. Quid Pro Quo, edicions
Oriol Canosa, Mercè Lòpez, *L'illa de les cartes perdudes*. Babulinka books
Toon Tellegen *Cartes de l'esquirol, de la formiga, de l'elefant* ed. Destino
Christine Nöstlinger *Estimada Susi, estimat Paul* Ed. Cruilla, col·lecció Vaixell de Vapor
Anthoni Papatmeodoulo *L'última carta*. Ed, Kalandraka
Raquel Díaz Reguera *El bolso rojo. Cuentos por correo*. Ed. Tres tigres

Web grafia

https://ca.wikipedia.org/wiki/Nou_Barons_de_la_Fama Sota el mantell de la Mare de Déu
www.pirisport.com/mapa/esqui/pirineus Ens hem calçat els esquís
<https://blocs.xtec.cat/recursosctma1mqm/files/2011/01> Hem pres el primer bany
<http://www.buxaweb.cat/dossiers/imperialisme.htm> Emigrar

Filmografia

Benvinguts al Nord. Emesa a Tv3 2020
Benvinguts al Sud. (2010). Emesa a Tv3 2015
El carter (i Pablo Neruda). (1995) Emesa a Tv3 2016
Només els àngels tenen ales (Only Angels have wings, 1939). Emesa a Tv3 1995
La Sociedad literaria i el pastís de pela de patata (2018). Emesa a Tv3 2021
Pat el cartero (1981-2017) (sèrie d'animació)
La aldea del Arce (sèrie d'animació)
La leyenda de Klaus (2019)
El cartero entra sin llamar (1997)